

TRAIAN TĂMÎIAN

-Fluture meu, TRAIAN ZORAN-

MATEMATICĂ

PROBLEME PENTRU EXAMENE ȘI CONCURSURI ȘCOLARE

Clasele IX – XII

Olimpiade de matematică • Admitere în învățământul superior • Bacalaureat

Cuvânt-înainte de Mircea Trifu

CUPRINS

	Enunțuri	Soluții
Cuvânt înainte.....	9	
Argument.....	10	
1. Cine se prepoște pentru cunoașterea matematică și ce rol are el în viața și profesia lor de matematică în actualitate.		
Clasa a IX-a		
1. Operații cu numere reale. Inegalități.....	12	138
2. Modulul unui număr real. Parte întreagă, parte fracțională. Ecuății, inecuații, sisteme	17	149
3. Inducția matematică, sume, produse. Elemente de logică matematică	19	153
4. Siruri. Progresii.....	22	157
5. Funcții. Ecuății. Inecuații. Sisteme de ecuații și inecuații	24	162
6. Vectori în plan. Elemente de geometrie plană.....	27	166
7. Funcții trigonometrice. Aplicații în geometria plană. ARII	30	174
Clasa a X-a		
1. Puteri, radicali, logaritmi. Inegalități	38	190
2. Numere complexe. Forma algebrică, forma trigonometrică	43	199
3. Aplicații ale numerelor complexe în geometrie.....	47	207
4. Funcții injective, surjective, bijective. Inversa unei funcții	54	223
5. Funcția putere, funcția radical. Ecuății, inecuații, sisteme	55	224

6. Funcția exponentială, funcția logaritmică.	
Ecuații, inecuații, sisteme	59.....230
7. Funcții trigonometrice. Ecuații trigonometrice.....	67.....249
8. Elemente de combinatorică	68.....252
 Clasa a XI-a	
1. Matrice. Determinanți	72.....258
2. Limite de siruri	79.....272
3. Limite de funcții. Funcții continue	86.....290
4. Funcții derivabile. Studiul funcțiilor cu ajutorul derivatelor	89.....297
 Clasa a XII-a	
1. Structuri algebrice. Polinoame și ecuații algebrice	94.....306
2. Primitive	98.....311
3. Calculul integralelor definite	104.....323
4. Inegalități integrale. Aplicații	114.....343
5. Probleme cu egalități integrale rezolvate prin folosirea proprietăților funcțiilor continue, derivabile, a limitelor de integrare și a teoremei de medie	123.....362
6. Calculul unor limite de funcții definite printr-o integrală sau folosind calculul integral	129.....373
 Bibliografie.....	397

1. Operații cu numere reale. Inegalități

1. Rezolvați în mulțimea numerelor naturale ecuația: $xy + 2(x - y) = 2007$.

Traian Tămărian, O.M.L. 2008

2. Rezolvați în mulțimea numerelor naturale nenule ecuația:

$$x^2 + y^2 + xy(x + y + 2) = 6.$$

Traian Tămărian

3. Rezolvați în mulțimea numerelor naturale ecuația: $xy - 2008x + 2009y = 2009^2$.

Traian Tămărian

- 4*. a) Demonstrați că există $x, y, z \in \mathbb{N}^*$ astfel încât $x^3 = y^2 + z^4$.

- b) Fie $n \in \mathbb{N}^*, n$ dat. Demonstrați că există $x, y, z \in \mathbb{N}$ astfel încât $x^n = y^{n-1} + z^{n+1}$.

Traian Tămărian, Concurs 2007

- 5*. a) Arătați că există $x, y, z, t \in \mathbb{N} - \{0, 1\}$ astfel încât $x - y^2 + z^3 + t^5 = 0$.

- b) Fie $n \in \mathbb{N}, n \geq 2$, n dat. Arătați că există $x, y, z, t \in \mathbb{N} - \{0, 1\}$ astfel încât:

$$x^{n-1} - y^n + z^{n+1} + t^{n^2+1} = 0.$$

Traian Tămărian, R.M.T. 1/2010

- 6*. Fie $a, b, c \in \mathbb{R}$ cu proprietatea că $a^2c^2 + ac + abc \leq 0$. Arătați că $b^2 \geq 4ac$.

Gabriel Popa, R.M.T. 3-4/2000

7. Fie $a, b \in (0, \infty)$ astfel încât $ab = 1$. Arătați că $\frac{a^3}{a+1} + \frac{b^3}{b+1} \geq 1$.

Traian Tămărian, G.M. 7-8-9/2010

- 8*. Fie $n \in \mathbb{N}^*, n$ dat și $a, b \in (0, \infty)$ astfel încât $a \cdot b = 1$. Demonstrați că:

$$\frac{a^n}{b+1} + \frac{b^n}{a+1} \geq 1.$$

Mircea Berca, G.M. 10/2011

9. Fie $a, b \in (0, \infty)$ astfel încât $ab = 1$. Arătați că $\frac{a^3 + b^2}{a+1} + \frac{b^3 + a^2}{b+1} \geq 2$.

Traian Tămărian

10. Fie $a, b \in (0, \infty)$ astfel încât $a \cdot b = 1$. Demonstrați că:

$$\frac{a^{2010} + a^{2011}}{1+b} + \frac{b^{2010} + b^{2011}}{1+a} \geq 2.$$

Traian Tămîian

11. Fie $a, b \in (0, \infty)$ astfel încât $a \cdot b = 1$. Demonstrați că: $a^{2011} + b^{2011} \geq a^{2010} + b^{2010}$.

Traian Tămîian

12. Demonstrați că pentru orice $a, b \in \mathbb{R}$ are loc inegalitatea:

$$a^{2012} + b^{2012} + 2 \geq a^{2011} + b^{2011} + a + b.$$

Traian Tămîian

13. Fie $a, b, c \in (0, \infty)$ astfel încât $abc = 1$. Demonstrați că:

$$\frac{a^3 + a^2}{bc+1} + \frac{b^3 + b^2}{ca+1} + \frac{c^3 + c^2}{ab+1} \geq 3.$$

Traian Tămîian

14. Dacă $a, b, c, d \in (0, \infty)$, arătați că $\frac{1}{(a+d)^2} + \frac{1}{(b+d)^2} + \frac{1}{(c+d)^2} \leq \frac{ab+bc+ca}{4abcd}$.

Traian Tămîian

15*. Determinați $x, y \in \mathbb{R}$ știind că $\max \left\{ x^2 + y + \frac{1}{4}, y^2 + x + \frac{1}{4} \right\} \leq 0$.

Traian Tămîian, G.M. 7-8-9/2011

16*. Determinați $x, y, z \in \mathbb{R}$, știind că $\max \left(x^2 + z^2 + y + \frac{1}{4}, y^2 + z^2 + x + \frac{1}{4} \right) \leq z - \frac{1}{4}$.

Traian Tămîian

17**. Arătați că pentru orice $x, y, z \in (0, \infty)$ sunt loc inegalitatea:

$$\frac{1}{x^2 + yz} + \frac{1}{y^2 + zx} + \frac{1}{z^2 + xy} \leq \frac{1}{2} \left(\frac{1}{xy} + \frac{1}{yz} + \frac{1}{zx} \right). \text{ Precizați în ce condiții are loc egalitatea.}$$

Traian Tămîian, O.M.J. 2006

18**. Arătați că pentru orice numere reale strict pozitive a, b, c este adevărată inegalitatea:

$$\frac{ab}{a+b} + \frac{bc}{b+c} + \frac{ca}{c+a} - \frac{a^3 + b^3 + c^3}{6} \leq 1.$$

Traian Tămîian, G.M. 3/1998

19*. Fie $a, b \in [0, +\infty)$. Arătați că:

$$\sqrt{a} + \sqrt{\frac{b}{2}} + \sqrt{\frac{c}{3}} - \frac{a+b+c}{2} \leq \frac{11}{12}.$$

Cristian Grecu, G.M. 11/1996

20. a) Arătați că $(x+a)(x+b) \geq (x+\sqrt{ab})^2$ pentru orice $a, b, x \in [0, \infty)$.

b) Demonstrați că pentru orice numere reale pozitive a, b, c are loc dubla inegalitate $(a+b)(b+c)(c+a) \geq (a+\sqrt{bc})(b+\sqrt{ca})(c+\sqrt{ab}) \geq 8abc$.

Traian Tămăian

21*. Dacă $a > 0, b > 0, c > 0$ demonstrați că:

$$\frac{a}{b^3} + \frac{b}{c^3} + \frac{c}{a^3} \geq \frac{9}{ab+bc+ca}.$$

Traian Tămăian

22**. Demonstrați că, dacă $x_i > 0$, $(\forall) i = \overline{1, n}$, $n \in \mathbb{N}$, $n \geq 2$, atunci

$$(x_1 + x_2 + \dots + x_n) \cdot \left(\frac{1}{x_1 + 2x_2 + \dots + nx_n} + \frac{1}{2x_1 + 3x_2 + \dots + nx_{n-1} + x_n} + \dots + \frac{1}{nx_1 + x_2 + \dots + (n-1)x_n} \right) \geq \frac{2n}{n+1}.$$

Traian Tămăian

23***. Dacă $a_1, a_2, \dots, a_n \in (0, +\infty)$ și $a_1 + a_2 + \dots + a_n = 1$, demonstrați inegalitatea:

$$\frac{(a_1 + a_2 + \dots + a_{n-1})^2}{1 + a_n} + \frac{(a_2 + a_3 + \dots + a_n)^2}{1 + a_1} + \dots + \frac{(a_n + a_1 + \dots + a_{n-2})^2}{1 + a_{n-1}} \geq \frac{(n-1)^2}{n+1}, \text{ unde } n \in \mathbb{N}, n \geq 3.$$

Traian Tămăian, în atenția comisiei O.M.N. 2007

24*. Demonstrați că pentru orice numere reale x, y are loc inegalitatea:

$$((x-1)^2 + y^2)((x+1)^2 + y^2)(x^2 + (y-1)^2)(x^2 + (y+1)^2) \leq ((x^2 + y^2)^2 + 1)^2.$$

Când are loc egalitatea?

Traian Tămăian

25**. Demonstrați că pentru orice $a, b, c \geq 0$ are loc inegalitatea:

$$\sqrt{2a+4b+4c} + \sqrt{4a+2b+4c} + \sqrt{4a+4b+2c} \geq 3(\sqrt{a} + \sqrt{b} + \sqrt{c}).$$

Traian Tămăian, G.M. 1/2005

26**. Demonstrați că pentru orice numere reale a, b, c are loc inegalitatea:

$$\sqrt{3a^2 + 12b^2 + 27c^2} + \sqrt{3b^2 + 12c^2 + 27a^2} + \sqrt{3c^2 + 12a^2 + 27b^2} \geq 6(a+b+c).$$

Traian Tămăian

27^{}.** Demonstrați că pentru orice numere reale pozitive a, b, c sunt loc inegalitatea:

$$\sqrt{(2a+c)(2b+c)} + \sqrt{(2b+a)(2c+a)} + \sqrt{(2c+b)(2a+b)} \geq (\sqrt{a} + \sqrt{b} + \sqrt{c})^2.$$

Traian Tămîian

28^{}.** Fie a, b, c, d numere reale nenule cu proprietatea $|ad - bc| \leq 1$.

$$\text{Arătați că } \frac{1}{a^2 + b^2} + \frac{1}{c^2 + d^2} + \frac{\sqrt{1 + (ac + bd)^2}}{2} \geq 2.$$

Traian Tămîian

29^{}.** Fie $x, y, z \in \mathbb{R}$ cu proprietatea $x^2 + y^2 + z^2 \leq 9$. Demonstrați inegalitatea:

$$\frac{1}{\sqrt{x^2 + yz + 3}} + \frac{1}{\sqrt{y^2 + zx + 3}} + \frac{1}{\sqrt{z^2 + xy + 3}} \geq 1.$$

Traian Tămîian, G.M. 12/2012

30^{}.** Demonstrați că, dacă $s, a_1, a_2, \dots, a_n \in \mathbb{R}$ astfel încât $a_1^2 + a_2^2 + \dots + a_n^2 = s$, atunci

$$\sqrt{s - a_1^2} + \sqrt{s - a_2^2} + \dots + \sqrt{s - a_n^2} \geq \sqrt{n-1}(a_1 + a_2 + \dots + a_n), \quad (\forall) n \in \mathbb{N}, n \geq 2.$$

Traian Tămîian, G.M. 7-8/2001

31^{*}. Fie $a, b \in (0, 1)$. Demonstrați echivalența: $a^2 + b^2 = 1 \Leftrightarrow \frac{a^4 + b^4 - 1}{a^6 + b^6 - 1} = \frac{2}{3}$.

Romană Chiță și Ioan Chiță, G.M. 4/2001

32^{*}. Arătați că numărul $E = x^{4n} - x^{4n-1} + x^{4n-2} - x^2 + 1$ este strict pozitiv, $(\forall) x \in \mathbb{R}$ și $(\forall) n \in \mathbb{N}^*$.

Dinicu Budescu, G.M. 2/1996

33^{*}. Fie $x, y, z, t, u, v \in \mathbb{R}_+^*$. Demonstrați că dacă există $a, b \in \mathbb{R}_+^*$, astfel încât să fie satisfăcute simultan condițiile: $3a - 2b = x^2$, $5a - 4b = y^2$, $7a - 6b = z^2$, $2b - a = t^2$, $4b - 3a = u^2$, $6b - 5a = v^2$ și $x + y + z = t + u + v$, atunci $x^n + y^n + z^n = t^n + u^n + v^n$, pentru orice $n \in \mathbb{N}$.

Traian Tămîian

34. Dacă $a, b, c \in (0, \infty)$ arătați că are loc inegalitatea:

$$\frac{\max\left(a, \frac{b+c}{2}\right)}{b+c} + \frac{\max\left(b, \frac{a+c}{2}\right)}{a+c} + \frac{\max\left(c, \frac{a+b}{2}\right)}{a+b} \geq \frac{3}{2}.$$

Traian Tămîian

Soluții

Solutii

Clasa a IX-a

1. Operații cu numere reale. Inegalități

1. Ecuația se scrie echivalent $xy + 2x - 2y - 4 = 2003 \Leftrightarrow x(y+2) - 2(y+2) = 2003 \Leftrightarrow (x-2)(y+2) = 2003$. Cum 2003 este număr prim, rezultă cazurile:

$$1) \begin{cases} x-2=2003 \\ y+2=1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x=2005 \\ y=-1 \notin \mathbb{N} \end{cases} \text{ sau } 2) \begin{cases} x-2=1 \\ y+2=2003 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x=3 \\ y=2001 \end{cases}$$

Soluția ecuației este deci $S = \{(3, 2001)\}$.

2. Ecuația se scrie astfel:

$$x^2 + y^2 + 2xy + xy(x+y) = 6 \Leftrightarrow (x+y)^2 + xy(x+y) = 6 \Leftrightarrow (x+y)(x+y+xy) = 6.$$

Cazul 1) $\begin{cases} x+y=2 \\ x+y+xy=3 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x+y=2 \\ xy=1 \end{cases} \Leftrightarrow x=y=1.$

Cazul 2) $\begin{cases} x+y=1 \\ x+y+xy=6 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x+y=1 \\ xy=5 \end{cases}$, sistem care nu are soluții în numere naturale.

Deci, soluția ecuației este $S = \{(1, 1)\}$.

3. Scăzând din fiecare membru $2008 \cdot 2009$, ecuația se scrie succesiv:

$$xy - 2008x + 2009y - 2008 \cdot 2009 = 2009^2 - 2008 \cdot 2009$$

$$x(y-2008) + 2009(y-2008) = 2009(2009-2008) \Leftrightarrow (x-2008)(y+2009) = 2009.$$

Deoarece $2009 = 1 \cdot 2009 = 7 \cdot 287 = 41 \cdot 49$, se disting cazurile:

Cazul 1) $\begin{cases} x+2009=2009 \\ y-2008=1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x=0 \\ y=2009 \end{cases}$.

Cazul 2) $\begin{cases} x+2009=1 \\ y-2008=2009 \end{cases}$, imposibil.

Cazul 3) $\begin{cases} x+2009=7 \\ y-2008=287 \end{cases}$, imposibil.

Cazul 4) $\begin{cases} x+2009=287 \\ y-2008=7 \end{cases}$, imposibil.

Cazul 5) $\begin{cases} x+2009=41 \\ y-2008=49 \end{cases}$, imposibil.

Cazul 6) $\begin{cases} x+2009=49 \\ y-2008=41 \end{cases}$, imposibil.

Rezultă că unica soluție a ecuației date este $S = \{(0, 2009)\}$.

4. a) Din egalitatea $2^9 = 2^8 + 2^8$ rezultă $(2^3)^3 = (2^4)^2 + (2^2)^4$ și punând $x = 2^3$, $y = 2^4$, $z = 2^2$ rezultă că $x^3 = y^2 + z^4$.

b) Pentru orice $n \in \mathbb{N}^*$ au loc egalitățile $(2^{n+1})^{n-1} + (2^{n-1})^{n+1} = 2 \cdot 2^{n^2-1} = 2^{n^2}$, de unde $(2^n)^n = (2^{n+1})^{n-1} + (2^{n-1})^{n+1}$ (1), pentru orice $n \in \mathbb{N}^*$.

Luând în (1) $x = 2^n$, $y = 2^{n+1}$, $z = 2^{n-1}$, rezultă $x^n = y^{n-1} + z^{n+1}$.

5. a) Luăm $x = 3^{15}$, $y = 3^8$, $z = 3^5$, $t = 3^3$.

b) Folosind descompunerea $n^4 - 1 = (n-1)(n+1)(n^2 + 1)$ avem:

$$(3^{(n+1)(n^2+1)})^{n-1} + (3^{(n^2+1)(n-1)})^{n+1} + (3^{(n-1)(n+1)})^{n^2+1} = 3 \cdot 3^{(n-1)(n+1)(n^2+1)} = 3 \cdot 3^{n^4-1} = 3^{n^4} = (3^{n^3})^n, \text{ de unde}$$

$$(3^{(n+1)(n^2+1)})^{n-1} - (3^{n^3})^n + (3^{(n^2+1)(n-1)})^{n+1} + (3^{(n-1)(n+1)})^{n^2+1} = 0 \quad (*).$$

Luând $x = 3^{(n+1)(n^2+1)}$, $y = 3^{n^3}$, $z = 3^{(n^2+1)(n-1)}$, $t = 3^{(n-1)(n+1)}$, din relația (*) rezultă concluzia.

6. Dacă $ac \leq 0$ atunci avem $b^2 \geq 0 \geq ac$. Dacă $ac > 0$ atunci din $a^2c^2 + ac + abc \leq 0 \Rightarrow ac(ac + 1 + b) \leq 0 \Rightarrow ac + 1 + b \leq 0 \Rightarrow 4ac \leq -4(1 + b)$ (1). Dar $-4(1 + b) \leq b^2$ (2). Din (1) și (2) $\Rightarrow b^2 \geq 4ac$.

7. Folosind ipoteza, inegalitatea cerută se scrie succesiv astfel:

$$\begin{aligned} a^3(b+1) + b^3(a+1) &\geq (a+1)(b+1) \Leftrightarrow ab(a^2 + b^2) + a^3 + b^3 \geq ab + a + b + 1 \Leftrightarrow a^2 + b^2 + a^3 + b^3 \geq \\ &\geq a + b + 2 \Leftrightarrow (a^2 + b^2 - 2) + a^3 + b^3 - (a + b) \geq 0 \Leftrightarrow (a^2 + b^2 - 2) + (a + b)(a^2 - ab + b^2 - 1) \geq 0 \Leftrightarrow \\ &\Leftrightarrow (a^2 + b^2 - 2) + (a + b)(a^2 + b^2 - 2) \geq 0 \Leftrightarrow (a^2 + b^2 - 2)(1 + a + b) \geq 0 \Leftrightarrow a^2 + b^2 - 2 \geq 0 \Leftrightarrow a^2 + b^2 - 2ab \geq 0 \Leftrightarrow (a - b)^2 \geq 0, \text{ inegalitate adevarată.} \end{aligned}$$

8. Cum $a \cdot b = 1$ inegalitatea de demonstrat se scrie echivalent:

$$\begin{aligned} \frac{a^n}{\frac{1}{a+1}} + \frac{\frac{1}{a^n}}{a+1} \geq 1 &\Leftrightarrow \frac{a^{n+1}}{a+1} + \frac{1}{a^n(a+1)} \geq 1 \Leftrightarrow \frac{a^{2n+1} + 1}{a^n(a+1)} \geq 1 \Leftrightarrow a^{2n+1} + 1 \geq a^{n+1} + a^n \Leftrightarrow a^{2n+1} - a^{n+1} - \\ &- a^n + 1 \geq 0 \Leftrightarrow a^{n+1}(a^n - 1) - (a^n - 1) \geq 0 \Leftrightarrow (a^n - 1)(a^{n+1} - 1) \geq 0 \Leftrightarrow (a-1)^2(a^{n-1} + a^{n-2} + \dots + a + 1) \cdot \\ &\cdot (a^n + a^{n-1} + \dots + a + 1) \geq 0, \text{ relație adevarată.} \end{aligned}$$

9. Cum $ab = 1$, avem $\frac{a^3}{a+1} = \frac{a^3}{a+ab} = \frac{a^2}{1+b}$ și $\frac{b^3}{b+1} = \frac{b^3}{b+ab} = \frac{b^2}{1+a}$.

Cu acestea inegalitatea cerută se scrie:

$$\left(\frac{a^3}{a+1} + \frac{b^3}{b+1} \right) + \left(\frac{a^2}{b+1} + \frac{b^2}{a+1} \right) \geq 2 \Leftrightarrow 2 \left(\frac{a^2}{b+1} + \frac{b^2}{a+1} \right) \geq 2 \Leftrightarrow \frac{a^2}{b+1} + \frac{b^2}{a+1} \geq 1 \Leftrightarrow a^2(1+a) + b^2 \geq (1+b) \geq (1+a)(1+b) \Leftrightarrow a^3 + b^3 + a^2 + b^2 \geq ab + a + b + 1 \Leftrightarrow (a+b)(a^2 + b^2 - ab) + a^2 + b^2 \geq a + b + 2 \Leftrightarrow (a+b)(a^2 + b^2 - 1) - (a+b) + a^2 + b^2 - 2 \geq 0 \Leftrightarrow (a+b)(a^2 + b^2 - 2) + (a^2 + b^2 - 2) \geq 0 \Leftrightarrow (a^2 + b^2 - 2)(a + b + 1) \geq 0 \Leftrightarrow a^2 + b^2 - 2 \geq 0 \Leftrightarrow a^2 + b^2 - 2ab \geq 0 \Leftrightarrow (a - b)^2 \geq 0, \text{ inegalitate adevarată.}$$

10. Folosind inegalitatea mediilor, avem:

$$\frac{a^{2010} + a^{2011}}{1+b} + \frac{b^{2010} + b^{2011}}{1+a} = \frac{a^{2010}(1+a)}{1+b} + \frac{b^{2010}(1+b)}{1+a} \geq 2 \cdot \sqrt{\frac{a^{2010}(1+a)}{1+b} \cdot \frac{b^{2010}(1+b)}{1+a}} = 2 \cdot \sqrt{(ab)^{2010}} = 2.$$

11. Cum $a \cdot b = 1$ inegalitatea de demonstrat se scrie echivalent:

$$\begin{aligned} a^{2011} + \frac{1}{a^{2011}} &\geq a^{2010} + \frac{1}{a^{2010}} \Leftrightarrow \frac{a^{4022} + 1}{a^{2011}} \geq \frac{a^{4021} + a}{a^{2011}} \Leftrightarrow a^{4022} + 1 \geq a^{4021} + a \Leftrightarrow a^{4022} - a^{4021} - a + 1 \geq 0 \\ &\Leftrightarrow a^{4021}(a-1) - (a-1) \geq 0 \Leftrightarrow (a-1)(a^{4021} - 1) \geq 0 \Leftrightarrow (a-1)^2(a^{4020} + a^{4019} + \dots + a + 1) \geq 0, \text{ reieze} \end{aligned}$$

adevărată.

12. Inegalitatea se scrie succesiv $a^{2012} - a^{2011} + b^{2012} - b^{2011} - (a+b) + 2 \geq 0 \Leftrightarrow a^{2011}(a-1) + b^{2011}(b-1) - (a-1) - (b-1) \geq 0 \Leftrightarrow (a-1)(a^{2011} - 1) + (b-1)(b^{2011} - 1) \geq 0 \quad (1)$.

Dacă $a > 1 \Rightarrow a^{2011} > 1$ și deci $(a-1)(a^{2011} - 1) > 0 \quad (2)$.

Dacă $a \leq 1 \Rightarrow a^{2011} \leq 1$ și deci $(a-1)(a^{2011} - 1) \geq 0 \quad (3)$.

Din (2) și (3) rezultă că $(a-1)(a^{2011} - 1) \geq 0, (\forall) a \in \mathbb{R} \quad (4)$.

și relația analoagă $(b-1)(b^{2011} - 1) \geq 0, (\forall) b \in \mathbb{R} \quad (5)$.

Adunând relațiile (4) și (5) rezultă că (1) are loc, c.c.t.d.

13. Cum $abc = 1$, avem: $\frac{a^3 + a^2}{bc + 1} = \frac{a^3 + a^2}{bc + abc} = \frac{a^2(a+1)}{bc(1+a)} = \frac{a^2}{bc} = \frac{a^3}{abc} = a^3$ și analoagele $\frac{b^3 + b^2}{ca + 1} = b^3, \frac{c^3 + c^2}{ab + 1} = c^3$. Cu acestea inegalitatea de demonstrat devine $a^3 + b^3 + c^3 \geq 3abc$ (*).

Se cunoaște că $a^3 + b^3 + c^3 - 3abc = \frac{1}{2}(a+b+c)[(a-b)^2 + (b-c)^2 + (c-a)^2] \geq 0$, de unde rezultă că $a^3 + b^3 + c^3 \geq 3abc$ și cum $abc = 1$ obținem inegalitatea (*).

14. Avem $(a-d)^2 \geq 0 \Leftrightarrow (a+d)^2 \geq 4ad \Leftrightarrow \frac{1}{(a+d)^2} \leq \frac{1}{4ad} \quad (1)$ și analoagele: $\frac{1}{(b+d)^2} \leq \frac{1}{4bd} \quad (2)$

și $\frac{1}{(c+d)^2} \leq \frac{1}{4cd} \quad (3)$.

Adunând relațiile (1), (2) și (3) rezultă

$$\begin{aligned} \frac{1}{(a+d)^2} + \frac{1}{(b+d)^2} + \frac{1}{(c+d)^2} &\leq \frac{1}{4d} \left(\frac{1}{a} + \frac{1}{b} + \frac{1}{c} \right) \Leftrightarrow \frac{1}{(a+d)^2} + \frac{1}{(b+d)^2} + \frac{1}{(c+d)^2} \leq \\ &\leq \frac{ab+bc+ca}{4abcd}, \text{ c.c.t.d.} \end{aligned}$$

15. Din enunț rezultă că: $x^2 + y + \frac{1}{4} \leq 0$ și $y^2 + x + \frac{1}{4} \leq 0$.

Adunând aceste relații obținem

$$x^2 + y^2 + x + y + \frac{1}{2} \leq 0 \Leftrightarrow 2x^2 + 2y^2 + 2(x+y) + 1 \leq 0 \Leftrightarrow (x-y)^2 + (x+y+1)^2 \leq 0, \text{ de unde}$$

$$x-y=0 \text{ și } x+y+1=0. \text{ Rezultă că } x=y=-\frac{1}{2}.$$

16. Din enunț rezultă că $x^2 + z^2 + y + \frac{1}{4} \leq z - \frac{1}{4}$ și $y^2 + z^2 + x + \frac{1}{4} \leq z - \frac{1}{4}$.

Adunând aceste relații obținem $x^2 + y^2 + 2z^2 + x + y + \frac{1}{2} \leq 2z - \frac{1}{2} \Leftrightarrow x^2 + y^2 + x + y + 2z^2 - 2z + 1 \leq 0 \Leftrightarrow 2(x^2 + y^2) + 2(x + y) + 1 + 4z^2 - 4z + 1 \leq 0 \Leftrightarrow (x - y)^2 + (x + y + 1)^2 + (2z - 1)^2 \leq 0$, de unde $x - y = 0, x + y + 1 = 0$ și $2z - 1 = 0$.

Rezultă că $x = y = -\frac{1}{2}$ și $z = \frac{1}{2}$.

$$17. \text{Din } \frac{x^2 + yz}{2} \geq \sqrt{x^2 yz} \text{ rezultă } \frac{1}{x^2 + yz} \leq \frac{1}{2x\sqrt{yz}} \Leftrightarrow \frac{1}{x^2 + yz} \leq \frac{\sqrt{yz}}{2xyz} \quad (1).$$

Scriind analoagele pentru (1) și sumând membru cu membru obținem

$$\frac{1}{x^2 + yz} + \frac{1}{y^2 + zx} + \frac{1}{z^2 + xy} \leq \frac{1}{2xyz} (\sqrt{xy} + \sqrt{yz} + \sqrt{zx}) \quad (2).$$

Dar $\sqrt{xy} + \sqrt{yz} + \sqrt{zx} \leq \frac{x+y}{2} + \frac{y+z}{2} + \frac{z+x}{2}$, de unde rezultă că:

$$\sqrt{xy} + \sqrt{yz} + \sqrt{zx} \leq x + y + z \quad (3).$$

Din (2) și (3) rezultă $\frac{1}{x^2 + yz} + \frac{1}{y^2 + zx} + \frac{1}{z^2 + xy} \leq \frac{1}{2xyz} (x + y + z) \Leftrightarrow \frac{1}{x^2 + yz} + \frac{1}{y^2 + zx} + \frac{1}{z^2 + xy} \leq \frac{1}{2} \left(\frac{1}{xy} + \frac{1}{yz} + \frac{1}{zx} \right)$, adică inegalitatea cerută.

Egalitatea are loc dacă și numai dacă relațiile (2) și (3) au loc cu egalitate, adică $x^2 = yz, y^2 = zx, z^2 = xy$ și respectiv $x = y = z$. În concluzie, egalitatea are loc dacă și numai dacă $x = y = z$.

18. Inegalitatea se scrie echivalent:

$$\frac{ab}{a+b} + \frac{bc}{b+c} + \frac{ca}{c+a} \leq \frac{a^3 + b^3 + 4}{12} + \frac{b^3 + c^3 + 4}{12} + \frac{c^3 + a^3 + 4}{12} \quad (1).$$

Vom demonstra în prealabil că $\frac{ab}{a+b} \leq \frac{a^3 + b^3 + 4}{12}$, $(\forall) a, b \in \mathbb{R}_+^*$ (2).

Avem (2) $\Leftrightarrow (a+b)(a^3 + b^3 + 4) \geq 12ab$ (3). Dar $a + b \geq 2\sqrt{ab}$ și $a^3 + b^3 \geq 2\sqrt{a^3 b^3}$, de unde rezultă: $(a + b)(a^3 + b^3 + 4) \geq 2\sqrt{ab}(2\sqrt{a^3 b^3} + 4)$ (4). Rămâne de demonstrat că $2\sqrt{ab} \cdot (2\sqrt{a^3 b^3} + 4) \geq 12ab$ (5). Notând $\sqrt{ab} = t$, $t > 0$, avem (5) $\Leftrightarrow 2t(2t^3 + 4) \geq 12t^2 \Leftrightarrow t^3 - 3t + 2 \geq 0 \Leftrightarrow (t-1)^2(t+2) \geq 0$, relație adevărată pentru orice $t > 0$. Din (4) și (5) rezultă că (3) are loc și deci are loc (2). Scriind pentru (2) analoagele și adunând cele trei relații, se obține inegalitatea cerută.

19. Notăm $\sqrt{a} = x, \sqrt{\frac{b}{2}} = y, \sqrt{\frac{c}{3}} = z$, $x, y, z \geq 0$. Rezultă $a = x^2, b = 2y^2, c = 3z^2$ și inegalitatea devine:

$$\begin{aligned} x + y + z - \frac{x^2 + 2y^2 + 3z^2}{2} &\leq \frac{11}{12} \Leftrightarrow 6(x^2 + 2y^2 + 3z^2) - 12(x + y + z) + 11 \geq 0 \Leftrightarrow 6(x^2 - 2x + 1) + \\ &+ 12\left(y^2 - y + \frac{1}{4}\right) + 18\left(z^2 - \frac{2}{3}z + \frac{1}{9}\right) \geq 0 \Leftrightarrow 6(x-1)^2 + 12\left(y - \frac{1}{2}\right)^2 + 18\left(z - \frac{1}{3}\right)^2 \geq 0. \end{aligned}$$